

Heusden. Samen. Doen!

Programma 2018 - 2022 van de coalitie
DMP Heusden, Gemeentebelangen Heusden,
VVD Heusden en Heusden één

Dromen. Doen. Heusden.

VOORWOORD

In Heusden doen we het graag samen. Samen met onze inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties. Maar ook samen met onze burens en andere partners, die niet altijd in de naaste omgeving gevestigd zijn. We vinden het belangrijk dat rondom elke opgave, ongeacht de aard en omvang, een betekenisvol netwerk staat dat niet per definitie vanuit geografische grenzen ingestoken is. Daarnaast voelt de omvang van onze gemeente met elf landelijke kernen als een naadloos passende jas. Enerzijds nog net voldoende klein om, overzichtelijk en dicht op de huid van de samenleving, het verschil te maken. Anderzijds meer dan groot genoeg om met oog, oor en hart voor onze omgeving, de opgaven waarvoor we staan op een duurzame en toekomstbestendige manier te realiseren en te borgen, al dan niet samen met andere partijen.

Vanuit dit perspectief zijn we trots op **Heusden. Samen. Doen!**: het programma 2018-2022 van de coalitie DMP Heusden, Gemeentebelangen Heusden, VVD Heusden en Heusden één. Het is voor ons de richting die we de komende jaren samen met u op willen gaan.

Voor ons is Heusden **Samen thuis, Voor iedereen, Samen doen en Blik vooruit.**

1. Samen thuis	4	Maatschappelijke tegenprestatie	16
BOUWEN EN WONEN	4	Wet maatschappelijke ondersteuning	16
Divers bouwen naar behoefte	4	Arbeidsmigranten	17
Doorstroming en transformatie	4	Vluchtelingen en statushouders	17
Vitaliteit kernen	5		
MOBILITEIT EN OPENBARE RUIJTE	6		
Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat	6	3. Samen doen	18
Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan	6	ROL OVERHEID	18
Fietsroutes	6	Inwonersparticipatie	18
Onderhoud	7	Wijk- en buurtgericht werken	18
VEILIG LEVEN	8	Omgevingsvisie	19
Gezamenlijke verantwoordelijkheid	8	Wijkwethouder buitengebied	19
Niet wegkijken maar aanpakken	8	Dienstverlening	19
Informatiebeveiliging	8	Organisatie	19
Handhaving en preventie	9	OMGEVING	20
		Economie	20
		Platform Techniek	20
2. Voor iedereen	10	Inkoop en aanbesteden	20
SPORT EN BEWEGEN	10	Recreatie en toerisme	20
De schouders eronder	10	Werk aan de winkel(s)	20
Sportinvesteringen	11	Landgoed Steenenburg	21
Het Run	11		
ONDERWIJS	12		
Het beste uit jezelf halen	12	4. Blik vooruit	22
Huisvesting	12	DUURZAAMHEID	22
CULTUUR EN BIBLIOTHEKEN	13	Duurzaamheidsagenda	22
Cultuur op koers	13	Energie	22
Bibliotheken	13	Biodiversiteit	22
De Voorste Venne	13	Circulaire economie	23
SOCIAAL DOMEIN	14	Klimaatadaptatie	23
Toegang	14	Sociaal en gezonde leefomgeving	23
Jeugd	14	FINANCIEEL	24
Ouderen	15	Verantwoord beheer	24
Armoede	15	Lokale lastendruk	24
Dementie	15	Reserves	24
Personen met verward gedrag	15	Subsidies	24
Participatie	16	Financiële impact	25

1. Samen thuis

1.1 BOUWEN EN WONEN

Divers bouwen naar behoefte

Op dit moment wordt er in Heusden volop gebouwd. We doen dit op verschillende locaties als Dillenburg in Drunen, Geerpark en De Grassen in Vlijmen, Victoria in Haarsteeg en De Gorsen in Elshout. Voor ons is de basis dat alle inwoners een passende woning hebben. Bij nieuwbouwwijken betekent dit een diversiteit (in verschijningsvorm, omvang, gebruik, sociaal, huur, koop en prijsklasse) aan woningen die duurzaam, kwalitatief hoogwaardig en levensloopbestendig zijn. Hiervoor staan we met zijn allen aan de lat: gemeente, ontwikkelaars, woningcoöperaties en natuurlijk ook inwoners. Zowel de huidige als toekomstige woningbouwbehoefte vragen om woningbouwprogramma's die zijn afgestemd op specifieke doelgroepen woningzoekenden, zoals bijvoorbeeld starters van alle leeftijden, ouderen, alleenstaanden, gezinnen in verschillende samenstellingen maar natuurlijk ook kwetsbare groepen. Wij vinden het belangrijk dat onze inwoners hun dromen ook werkelijk kunnen realiseren. Op deze manier draagt consumentgericht, levensloopbestendig, circulair (reststoffen volledig opnieuw inzetten) en duurzaam bouwen in Heusden verder bij aan een uitgebalanceerd en gevarieerd woningaanbod van huurwoningen (sociaal en particulier), koopwoningen (projectmatig en particulier) en andere initiatieven,

zoals combinaties van wonen, werken en zorg maar ook bijvoorbeeld 'tiny houses'. Naast aandacht voor het type woningen, willen we in de verschillende bouwprogramma's nog meer ruimte bieden voor onze inwoners om hun dromen te realiseren. Geheel in lijn met de nieuwe Omgevingswet, betekent dit van meet af aan met toekomstige bewoners in gesprek zijn, voorkomen van onnodige belemmeringen en denken in kansen en mogelijkheden. De logische consequentie is dat de beoogde exploitatie-inkomsten niet primair leidend zijn en dat voortdurend een afweging gemaakt moet worden tussen maatschappelijke en economische belangen.

Doorstroming en transformatie

Om ervoor te zorgen dat alle inwoners van Heusden, nu maar ook in de toekomst, een passende woning hebben, gaan we een betere doorstroming op de woningmarkt stimuleren. Juist de grote diversiteit aan nieuwbouw biedt een uitgesproken basis voor bevordering van de doorstroming. Zo is het bijvoorbeeld belangrijk dat woningen die geschikt zijn voor starters, ook daadwerkelijk voor deze groep beschikbaar komen. Daarnaast betekent een goede doorstroming dat we met woningcoöperaties nadrukkelijker in gesprek gaan over 'scheefwonen' en hierover prestatie-

afspraken maken. Zo maken we sociale huurwoningen vrij voor inwoners met lagere inkomens. Ook aandacht voor de bestaande woningvoorraad draagt bij aan een passender woonruimteverdeling. Hieraan willen we concreet invulling geven door, naast de huidige woningvoorraad duurzamer (in de toekomst eveneens gasloos) en levensloopbestendiger te maken, ook meer ruimte voor mantelzorg en nieuwe woonvormen (combinaties wonen-zorg) te bieden. Kortom, nadrukkelijk meedenken met inwoners die hierin initiatief en verantwoordelijkheid tonen.

Vitaliteit kernen

Voor het behoud van de leefbaarheid en vitaliteit van Heusden, willen we ervoor waken dat de grotere kernen worden volgebouwd. Met name het gevoel van 'groen', 'licht' en 'lucht' draagt bij aan het goede woon- en leefklimaat van onze kernen. Om ruimte te maken voor groen en speelgelegenheden, gaan we onderzoeken in hoeverre het mogelijk is om gedateerde, bestaande bebouwing te vervangen door wat minder intensieve hogere bebouwing. Drunen wordt met de realisatie van het plan Dillenburg in zijn huidige vorm afgerond. De vrije ruimte voor nieuwbouwwoningen is gering. Via het uitgangspunt 'stenen voor stenen' (niet ten koste van groene ruimtes) gaan we bekijken in hoeverre bestaande bebouwing ruimte biedt voor nieuwe woningen. In de hele gemeente en in Drunen in

het bijzonder is er grote vraag naar (sociale) woningbouw. Daarom willen we samen met inwoners en belanghebbenden onderzoeken in welke mate potentiële locaties geschikt zijn voor toekomstige woningbouw. Daarnaast willen wij via herstructurering van bestaande gebouwen voorzien in een divers woningaanbod. Het behoud van de vitaliteit van kleine kernen als Elshout en Haarsteeg vraagt om een andere benadering met beperkte uitbreidingsmogelijkheden. In Oudheusden ligt de nadruk op herstructurering en revitalisering, in combinatie met de nieuwbouw van de scholen. Ook hier willen we werken via het uitgangspunt 'stenen voor stenen'. <

CENTRUM VLIJMEN

WAT GAAN WE DOEN?

- Bij nieuwbouw zetten we in op consumentgericht, levensloopbestendig, circulair en duurzaam bouwen. Dit betekent ook gasloos bouwen.
- De vervolgfases van De Grassen en de woningen op Landgoed Steenenburg worden energieneutraal ontwikkeld.
- We bouwen van 2018 tot 2022 een kleine 1.200 woningen waarvan minimaal 300 in de sociale huursector.
- We gaan de doorstroming bevorderen door diversiteit aan nieuwbouw en het tegengaan van scheefwonen in de sociale huursector.
- Bij nieuwe ontwikkelingen maken we steeds de afweging tussen maatschappelijke en economische belangen. Hierbij zijn de beoogde exploitatie-inkomsten niet primair leidend.
- Via herstructurering en revitalisering van vrijkomend bestaand vastgoed vergroten we de diversiteit van het woningaanbod.

WAT DOEN WE SAMEN?

- In lijn met de uitgangspunten van de nieuwe Omgevingswet, denken (toekomstige) inwoners van meet af aan mee over hun (toekomstige) woon- en leefomgeving.
- Door in gesprek te gaan met particulieren en (prestatie)afspraken te maken met de woningcoöperatie en projectontwikkelaars, richten we ons op het toekomstbestendig maken van de (bestaande) woningvoorraad. Dit betekent bijvoorbeeld verduurzamen (waaronder gasloos) en een betere afstemming op de behoeften van de woonconsument.
- Vanuit de grote vraag naar (sociale) woningbouw in Drunen, onderzoeken we samen met inwoners en belanghebbenden in hoeverre potentiële locaties geschikt zijn voor toekomstige woningbouw.

1.2 MOBILITEIT EN OPENBARE RUIMTE

Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat

Een goede bereikbaarheid van zowel de woonwijken als bedrijventerreinen is essentieel voor de huidige en toekomstige vitaliteit en leefbaarheid van Heusden. Met de Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (GOL) maken we hierin een enorme stap voorwaarts. De GOL is een regionale, integrale gebiedsontwikkeling met meerdere doelen: een betere verkeersafwikkeling, beperking van de verkeersoverlast, het voorkomen van wateroverlast en verbetering van het natuurnetwerk. Zowel op de A59 zelf als in en rondom de kernen langs de A59. De plannen bestrijken het grondgebied van de gemeenten 's-Hertogenbosch, Heusden en Waalwijk. Nu loopt het verkeer geregeld vast in het centrum van Vlijmen, op de Wolput, bij Nieuwkuijk maar ook in Drunen-West worden woonstraten onevenredig zwaar belast met woon-werkverkeer. We leggen de basis voor een betere spreiding van het verkeer en geven concreet inhoud aan natuurontwikkeling door alle maatregelen binnen de GOL en door de

EI VAN DRUNEN

aanvullende maatregelen (de zogenaamde mitigerende maatregelen). Uitvoering van de plannen betekent voor Heusden zowel natuurontwikkeling in de vorm van ecologische verbindingzones, klimaatbuffers en wateropvang als een verbetering van de bereikbaarheid van de kernen en de bedrijventerreinen. Dit geldt voor gemotoriseerd verkeer, fietsverkeer en het openbaar vervoer. Het hele pakket aan maatregelen draagt integraal bij aan de leefbaarheid in Heusden. In de komende periode gaan we samen met onze inwoners en ondernemers zorgvuldig kijken naar maatwerk en fasering van de mitigerende maat-

regelen. Hierbij denken wij bijvoorbeeld aan geluidsarm asfalt, reconstructies van kruisingen en groenontwikkeling. Na een periode van planvorming, inclusief het maken van zorgvuldige en inhoudelijk goed gemotiveerde afwegingen, willen we werkelijk aan de slag met de uitvoering. Als de randweg Vlijmen gerealiseerd is, gaan we verder met de tweede fase van het Centrumplan Vlijmen (herinrichting De Akker) en de volgende fases van de Grassen. Op dit moment wordt de ruimtelijke procedure rondom het Provinciaal InpassingsPlan (PIP) doorlopen. Voordat het PIP wordt vastgesteld, beoordeelt en weegt de provincie alle ingekomen zienswijzen. Wij zien het nadrukkelijk als onze taak om de gemaakte keuzes nogmaals op een transparante wijze toe te lichten aan de hand van de provinciale reactie op de ingekomen zienswijzen.

Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan

Vanuit de plannen voor de GOL passen we in de komende periode het Gemeentelijk Verkeers- en VervoersPlan (GVVP) aan. In het nieuwe GVVP bekijken we welke aanvullende maatregelen en andere aanpassingen aan het lokale wegennet nodig zijn en maken we hiervoor geld vrij. Verder maken goede wandel- en fietsverbindingen en een goed openbaar vervoersnetwerk onderdeel uit van het nieuwe GVVP. Vooruitlopend hierop pakken we nu al dringende situaties aan. Vanuit de leefbaarheid staat veiligheid hierbij voorop. We willen de veiligheid bevorderen door bijvoorbeeld het autoluw maken van woon- en winkelgebieden, waaruit vrachtverkeer zoveel mogelijk geweerd wordt. Vanzelfsprekend gaan we hierover vooraf in gesprek met ondernemers en omwonenden. Niet specifiek gekoppeld aan het nieuwe GVVP, betrekken we vertegenwoordigers van Veilig Verkeer Nederland afdeling Heusden, de Fietsersbond, de politie, SOGH (Senioren Overleg Gemeente Heusden), werkgroep Veiligheid, Mobiliteit en Infrastructuur) en bewoners/ondernemers uit onze gemeente om mee te denken over verkeerskundige oplossingen. Hoewel de aanbesteding en invulling van het openbaar vervoer bij de provincie ligt, blijven we ons sterk maken voor een goede aansluiting van elke kern op het openbaar vervoersnetwerk. Zeker vanuit een toenemende lokale vraag naar laagdrempelig vervoer van deur tot deur, ook voor mensen met een beperking, vinden we dit belangrijk. In het nieuwe GVVP gaan we daarnaast de mogelijkheden van kleinschalige mobiliteit bekijken, zoals de inzet van buurtbussen en het collectieve ouderenvervoer.

Fietsroutes

Zeker voor Heusden als echte fietsgemeente zijn veilige en aantrekkelijke fietsroutes onmisbaar. Niet enkel

voor onze scholieren en voor woon-werkverkeer maar ook voor onze toeristen. Ook de massale opkomst van de E-bike draagt bij aan een toenemend gebruik van de fiets. Ons doel is een fietsveilige gemeente en we stellen hiervoor een gemeentebreed fiets(paden)plan op, zowel voor utilitaire als toeristische fietsroutes. Verder combineren we de GOL-maatregelen bijvoorbeeld met de aanleg van een zogenaamde SnelFietsRoute (SFR) van Waalwijk naar 's-Hertogenbosch, inclusief het ontbrekende deel tussen de Kloosterstraat en de rotonde in Nieuwkuijk. Omdat de Tuinbouwweg in de toekomst het karakter krijgt van een randweg, zetten wij verder in op een veilige fietsverbinding met vrijliggende fietspaden tussen Haarsteeg en Elshout. Ook de Abt van Engelenlaan, tussen Haarsteeg en Nieuwkuijk, wordt van een vrijliggend fietspad voorzien.

Onderhoud

Als gevolg van de economische crisis is het kwaliteitsniveau van onze wegen, voet- en fietspaden, openbaar groen en gemeentelijke gebouwen in de afgelopen jaren verslechterd. Deze constatering noodzaakt ons

om de onderhoudstoestand hiervan naar een hoger plan te tillen. Voor het openbaar groen leggen we hierbij de relatie met het nieuwe groenstructuurplan dat zich in een afrondende fase bevindt. Bij het onderhoud van gemeentelijke gebouwen staat duurzaamheid voorop en wordt per situatie een afweging gemaakt of behoud van het eigendom nog zinvol is. Vanuit het beleidsplan openbare verlichting 2018-2022 'Slim verlichten' richten we ons in de komende jaren op het bewuster en spaarzamer omgaan met verlichting van de openbare ruimte. <

Heusden.

WAT GAAN WE DOEN?

- Aan de hand van de provinciale reactie op de ingekomen zienswijzen op het PIP, gaan we de gemaakte keuzes nogmaals op een transparante wijze toelichten.
- We stellen een nieuw Gemeentelijk Verkeers- en VervoersPlan op waarin zowel aanvullende maatregelen op de GOL als andere aanpassingen aan het lokale wegennet, inclusief aandacht voor een slimme fasering, een plek krijgen. Voor deze maatregelen en aanpassingen is inmiddels tweeëneenhalf miljoen beschikbaar.
- Als de randweg Vlijmen gerealiseerd is gaan we verder met de tweede fase van het Centrumplan (herinrichting De Akker) en de volgende fases van de Grassen.
- We maken ons sterk voor behoud van het huidige openbaar vervoerniveau en spelen in op de toenemende lokale vraag naar laagdrempelig vervoer van deur tot deur. We gaan hiervoor de mogelijkheden van kleinschalige mobiliteit verkennen.
- We stellen een fiets(paden)plan op voor de hele gemeente. Onderdeel hiervan vormt een vrijliggend fietspad langs de Tuinbouwweg, tussen Haarsteeg en Elshout. Na realisatie van een eerdere fase, wordt gestart met de uitvoering van het overige gedeelte.
- De Abt van Engelenlaan, tussen Haarsteeg en Nieuwkuijk, wordt van een vrijliggend fietspad voorzien.
- We tillen het kwaliteitsniveau van onze wegen, openbaar groen en gebouwen op een hoger plan en stellen hiervoor extra geld beschikbaar.
- Vanuit het beleidsplan openbare verlichting 2018-2022 'Slim verlichten' richten we ons op het bewuster en spaarzamer omgaan met verlichting van de openbare ruimte.

WAT DOEN WE SAMEN?

- Het Gemeentelijk Verkeers- en VervoersPlan stellen we samen met inwoners, ondernemers en betrokkenen op.
- Vooraf brengen we de wensen en behoeften van onze inwoners en ondernemers duidelijk samen in beeld.
- Om mee te denken over verkeerskundige oplossingen, betrekken we vertegenwoordigers van Veilig Verkeer Nederland afdeling Heusden, de Fietsersbond, de politie, SOGH (Senioren Overleg Gemeente Heusden), werkgroep Veiligheid, Mobiliteit en Infrastructuur) en bewoners/ondernemers uit onze gemeente.

Gezamenlijke verantwoordelijkheid

Eigendommen moeten worden gerespecteerd en de dagelijkse gang naar school, werk of sport moet veilig zijn. Noord-Brabant komt te vaak in het nieuws vanwege onveiligheid en criminaliteit. Hoewel veiligheid, en dan met name het gevoel van je veilig voelen, ook staat of valt met een gezond verstand en een eigen verantwoordelijkheid, is het een gezamenlijke verantwoordelijkheid van politie, brandweer, overheid, ondernemers, onderwijs, partners en inwoners. In het veiligheidsdomein wordt hard gewerkt aan een meer integrale aanpak van verschillende problematieken. De focus ligt hierbij op onderwerpen die de fysieke veiligheid en het veiligheidsgevoel van inwoners rechtstreeks beïnvloeden. Door ook gebruik te maken van de oren, ogen en inzet van onze inwoners, dragen buurtpreventie, Whatsapp-groepen en projecten zoals 'Waaks!' wezenlijk bij aan een veiliger Heusden. In meerdere situaties kan ook cameratoezicht een ondersteunende oplossing bieden. Om altijd recht te kunnen doen aan de privacy van onze inwoners, geldt uiteraard voor alle maatregelen dat ze proportioneel zijn in relatie tot het doel. Op het gebied van veiligheid heeft de gemeente vooral een regievoerende taak, maken we afspraken met onder meer politie en spreken we betrokkenen aan op hun verantwoordelijkheden. Ook zorg voor de toekomst van de vrijwillige

brandweer valt onder onze gezamenlijke verantwoordelijkheid. Door nu te blijven investeren in onze jeugdbrandweer, leggen we de basis voor een adequaat opgeleide brandweer in de toekomst.

Niet wegstijgen maar aanpakken

De georganiseerde criminaliteit ondermijnt het lokale gezag. Niet alleen in Heusden maar in heel Nederland raken de onderwereld en de bovenwereld steeds meer verstrengeld in elkaar. Criminelen zoeken contacten binnen onder andere de gemeentelijke overheid. Het tegengaan van ondermijning vraagt om een harde aanpak. Bijvoorbeeld toepassing van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (BIBOB) bij vergunningaanvragen en het eisen van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) bij subsidieaanvragen dragen bij aan het voorkomen en bestrijden van ondermijning. Ook bij verkoop van gemeentelijke percelen en panden gaan wij de wet BIBOB toepassen.

Informatiebeveiliging

Wij vinden het belangrijk dat de gegevens van inwoners bij de gemeente in goede handen zijn. De onlangs aangescherpte regelgeving vraagt om verdere inspanning (en dus een inhaalslag) van gemeentelijke zijde. De kans op een datalek of een gehackt systeem laat zich uiteraard moeilijk inschatten. Indien dit zich voor-

doet, kan dat flinke gevolgen hebben. Denk hierbij aan financiële en emotionele schade voor inwoners op het moment dat hun (privacygevoelige) gegevens op straat komen te liggen, een boete van de Autoriteit Persoonsgegevens, imagoschade en problemen in de dienstverlening. Bij de aanpak gaan wij van een realistisch en praktisch scenario uit met als doel te voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en het bereiken van een adequaat niveau op het gebied van de informatiebeveiliging.

Handhaving en preventie

Naast de reguliere taken op het gebied van veiligheid en handhaving, is in de afgelopen jaren gekozen voor een krachtige aanpak van drugscriminaliteit. Veel bedrijfspanden en woningen zijn gesloten omdat er drugs geproduceerd of grootschalig verhandeld werd. Recentelijk hebben we hierop verder doorgepakt door het Heusdens Interventie Team (HIT) in te stellen. Het HIT, waarin wordt samengewerkt met partners als Woonveste, Baanbrekers en politie, komt in actie wanneer er meer dan één soort overtreding te verwachten

is. Denk bijvoorbeeld aan oneigenlijke inschrijvingen en brandveiligheidsissues op eenzelfde adres. Maar actie is ook nodig wanneer opium en uitkeringsfraude samen lijken te komen. In de preventieve sfeer willen we met name aan de voorkant aandacht voor het terugdringen van drugsgebruik. In dit kader vinden wij voorlichting op scholen en bij (sport)verenigingen noodzakelijk. Daarnaast heeft het tegengaan van straathandel in verdovende middelen, door bijvoorbeeld plekken hiervoor minder interessant te maken, in de komende periode onze aandacht. Naast ons eigen openbaar verlichtingsnetwerk moeten woningcoöperaties en huiseigenaren gestimuleerd worden om met bewegingssensoren donkere steegjes en hoeken te verlichten.

Van een geheel andere orde zijn de overlast van hondenpoep en het dumpen van afval. Om strenger te kunnen handhaven is extra inzet en zichtbaarheid van wijkagenten en buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's) onmisbaar. Wij gaan de inzet van BOA's dan ook uitbreiden. <

WAT GAAN WE DOEN?

- We stellen de veiligheid voor onze inwoners en ondernemers voorop en werken hieraan door een meer integrale aanpak van verschillende problematieken. Om de privacy te waarborgen geldt voor alle maatregelen dat ze proportioneel zijn in relatie tot het doel.
- Ondanks het feit dat we de regeldruk willen verkleinen, zetten we de mogelijkheden van de Wet BIBOB en de VOG breder in.
- We breiden de inzet van BOA's uit en gaan overlast van hondenpoep en het dumpen van afval strenger handhaven.

WAT DOEN WE SAMEN?

- Door nog meer gebruik te maken van de oren en ogen van onze inwoners werken we samen aan een veiliger Heusden.
- Met de inzet van het Heusdens Interventie Team pakken we verder door, met name wanneer er meer dan één soort overtreding te verwachten is.
- Door voorlichting op scholen, aan ouders en bij (sport)verenigingen zetten we in op terugdringen van het gebruik van alcohol en drugs.

2. Voor iedereen

2.1 SPORT EN BEWEGEN

De schouders eronder

Sporten en bewegen is heerlijk en draagt in belangrijke mate bij aan zowel geestelijke als lichamelijke gezondheid. Het creëert saamhorigheid en leidt tot verbroedering en integratie, ook van kwetsbare groepen. Wij vinden dat iedereen die wil sporten, dat ook daadwerkelijk moet kunnen. We zetten daarom in op het stimuleren van sporten en de samenwerking tussen sportverenigingen om het sporten nog toegankelijker te maken. De schouders eronder, samen met de verenigingen en beweegaanbieders. Hiervoor moeten we met elkaar in gesprek blijven. Graag nemen wij hiervoor het initiatief. Hiervan leren wij en de sportclubs onderling. Zeker vanuit het besef dat sportverenigingen met al hun vrijwilligers een signalerende functie kunnen hebben, omdat ze midden in de samenleving staan. Naast samenwerking tussen sportverenigingen en beweegaanbieders onderling, is de verbinding van sport met onderwijs, welzijn, (jeugd)zorg, kinderopvang en bedrijfsleven zeker zo belangrijk. Wij vinden

Samen.

dan ook dat deze samenwerking vanuit de gemeente ondersteund, gefaciliteerd en in de komende jaren uitgebreid moet worden. Gelukkig weten partners elkaar door de inzet van Stichting De Schroef steeds beter te vinden bij het creëren van een passend sport- en beweegaanbod. Ook om gezondheidsredenen moeten jonge kinderen meer in aanraking komen met sport. Het 'sportkompas' van Stichting De Schroef is hierbij belangrijk.

Sportinvesteringen

Natuurlijk staan goede sportvoorzieningen, zoals velden, kleedaccommodaties en verlichting, en een extra steuntje in de rug als sporten te duur voor je is, aan de basis van een verantwoord gemeentelijk sportbeleid. Geld mag geen struikelblok vormen voor sporten en bewegen. Na inventarisatie willen we in de begroting extra ruimte opnemen voor sportinvesteringen. Dit staat overigens los van de vervangingsinvesteringen voor bijvoorbeeld de kleedkamers bij SC Elshout en een nieuwe top laag op de atletiekbaan in sportpark De Schroef. Wel vinden we dat verenigingen mee moeten werken en betalen aan de fysieke voorzieningen en moeten accommodaties voor meerdere doeleinden gebruikt kunnen worden. Hierbij streven we naar een helder gemotiveerde verdeling van de beschikbare middelen tussen de verschillende takken van sport en sportverenigingen. Vanuit dit perspectief gaan wij de benadering van kunstgrasvelden voor voetbalverenigingen in relatie tot die voor hockeyclubs in de komende periode tegen het licht houden. Verder betalen sportverenigingen geen Onroerende Zaak Belasting (OZB) voor hun velden, maar wel voor de opstallen en kleedaccommodaties. In de komende periode bekijken we of we tot een aanpak kunnen komen die dit voor de verenigingen beter hanteerbaar maakt.

SPORTHAL DILLENBURCHT

Het Run

Met het oog op de openstelling in 2018, is openluchtzwembad Het Run begin dit jaar weer in handen van de gemeente gekomen. Voor de komende zomer is de openstelling inmiddels gegarandeerd. Wij doen ons uiterste best om ervoor te zorgen dat het zwembad ook in de toekomst voor onze inwoners behouden blijft. We laten hierbij niet onvermeld dat hier natuurlijk wel (financiële) grenzen aan zijn. Dit laat onverlet dat we de mogelijkheden gaan onderzoeken om te komen tot een gezonde financiële balans voor de exploitatie van openluchtzwembad Het Run. <

WAT GAAN WE DOEN?

- Bij sport- en vervangingsinvesteringen zorgen wij voor een helder gemotiveerde verdeling van de beschikbare middelen tussen de verschillende takken van sport en sportverenigingen.
- Wij doen ons uiterste best om ervoor te zorgen dat openluchtzwembad Het Run ook in de toekomst voor onze inwoners behouden blijft, maar niet tegen elke prijs.

WAT DOEN WE SAMEN?

- We blijven inzetten op het gesprek met en tussen sportverenigingen en beweegaanbieders. Door de verbinding van sport met onderwijs, welzijn, (jeugd)zorg, kinderopvang en bedrijfsleven te faciliteren, ontstaat een netwerk dat sporten en bewegen voor iedereen toegankelijker maakt.
- Samen met sportverenigingen werken we continue aan kwantitatief en kwalitatief goede sportaccommodaties die voor meerdere doeleinden gebruikt kunnen worden. Na inventarisatie, maken we financiële ruimte vrij voor sport- en vervangingsinvesteringen, inclusief verduurzaming van de sportaccommodaties.
- We hechten grote waarde aan de zelfwerkzaamheid van verenigingen en verwachten daarom dat zij hun eigen verantwoordelijkheid nemen bij het op niveau houden van hun accommodatie, ook in financieel opzicht.

2.2 ONDERWIJS

Het beste uit jezelf halen

Goed onderwijs maakt een wezenlijk onderdeel uit van het opgroeien en de opvoeding, op weg naar volwassenheid. Wij vinden het belangrijk dat iedereen tot zijn recht komt en de kans krijgt om het beste uit zichzelf te halen. Hierbij zijn onderwijs en de gebouwen waarin onderwijs gegeven wordt onmisbaar. Hoewel de kwaliteit van onderwijs een primaire taak van de scholen zelf is, zetten we de komende jaren in op intensivering van de relatie met de onderwijsinstellingen. We gaan graag met elkaar in gesprek over het opstellen van een agenda. Een agenda waarin we afspraken maken over onderwerpen met een gezamenlijk belang, zoals techniekonderwijs, verkeersveiligheid, gebiedsontwikkeling, sociaal-maatschappelijke vraagstukken, kunst, cultuur, sport en duurzaamheid. Met het oog op de economie en werkgelegenheid moet scholing meer en meer buiten de klaslokalen en in de praktijk gebeuren. Voldoende vakkundige mensen vormen immers het cement van de samenleving, nu en in de toekomst. Het is aan ons als gemeente om scholen, ondernemers en Baanbrekers samen aan tafel te brengen en gezamenlijk na te denken over oplossingen: groot- en kleinschalig. Wij willen iedereen een eerlijke kans bieden en enthousiasmeren voor een passende opleiding. Niet denken vanuit de ouderwetse kolommenstructuur met opleidingsniveaus, maar kansen aangrijpen door juist op eigen niveau, met ieders eigen unieke competenties, te leren en werken in de praktijk. Zo kan bijvoorbeeld het creëren van stageprojecten en slimme klassen, waarin zij-instromers, talenten van de middelbare school of het Athena-onderwijs en leerlingen van het KW1C samen les krijgen bij een ondernemer, erg

inspirerend en resultaat bevorderend werken. Ook via herintroductie van het 'leerling-gezel-meester principe' kan worden voorzien in het opleiden van voldoende vakmensen. Het verbreden van samenwerking en samenhang binnen het onderwijs betekent eveneens investeren in integrale kindcentra door in dit perspectief kansen te benutten en de kwaliteit op een hoger plan te tillen. Een totaalaanpak die zich richt op een brede en toegankelijke kinderopvang en Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) met uitgebreide voorzieningen en ondersteuning. Verder zetten wij via leerlijnen in op een soepele overdracht van peuterspeelzaal naar basisschool en van basisschool naar voortgezet onderwijs. Als het kan gaan kinderen naar het regulier onderwijs maar we moeten ervoor waken dat het passend onderwijs, met ook aandacht voor anderstaligen en laaggeletterden, niet uit het oog verloren wordt. We streven namelijk naar onderwijs dat leerlingen uitdaagt, dat uitgaat van hun mogelijkheden maar ook rekening houdt met eventuele beperkingen.

Huisvesting

Natuurlijk hoort bij onderwijs ook passende huisvesting. Vanuit het 'Integraal Huisvestingsplan Onderwijs' (IHP) gaan we de komende tien jaar fors investeren in nieuwbouw en renovatie. In deze coalitieperiode staan nieuwbouw van de basisscholen De Dromenvanger/Leilinde in Oudheusden en De Bussel/De Mini-Bussel in Vlijmen op de rol. De verantwoordelijkheid voor onderhoud van schoolgebouwen ligt bij de schoolbesturen. <

WAT GAAN WE DOEN?

- Elk kind passend onderwijs bieden om het beste uit zichzelf te kunnen halen.
- Nieuwbouw van basisscholen De Dromenvanger/Leilinde in Oudheusden en De Bussel/De Mini-Bussel in Vlijmen.

WAT DOEN WE SAMEN?

- Een agenda opstellen waarin we samen afspraken maken over onderwerpen met een gezamenlijk belang zoals bijvoorbeeld techniekonderwijs, verkeersveiligheid, gebiedsontwikkeling, sociaal-maatschappelijke vraagstukken, kunst, cultuur, sport en duurzaamheid.
- Investeren in integrale kindcentra door zowel het verbreden van samenwerking als samenhang en de kwaliteit op een hoger plan tillen door kansen te benutten.
- Samen met kinderopvang, scholen, ondernemers en Baanbrekers via leerlijnen inzetten op een soepele overdracht van peuterspeelzaal naar basisschool en van basisschool naar het voortgezet onderwijs. Ook gaan we samen met deze partijen aan de slag met passend onderwijs voor anderstaligen en laaggeletterden.

2.3 CULTUUR EN BIBLIOTHEKEN

Cultuur op koers

Net zoals sport en bewegen, verruimt cultuur je geest door kennis te maken met kunst, muziek en handvaardigheid. In de breedste zin van het woord draagt cultuur bij aan ontspanning, ontmoeting en kennis. Samen met inwoners, verenigingen, stichtingen en cultuuraanbieders is vorig jaar gestart met het opstellen van een culturele vijfjarenvisie. Onder de vlag van 'Cultuur op Koers 2022' hebben we met elkaar de rol van cultuur in Heusden besproken en zijn ideeën en meningen hierover met elkaar gedeeld. Thema's als zichtbaarheid, samenwerking en vernieuwing vormen hierbij de rode draad. Ook zijn er initiatieven ontstaan om elkaar te blijven ontmoeten en inspireren. Zo komt er een Cultuurcafé en is de betrokkenheid groot om samen inhoud te geven aan de culturele toekomst van Heusden. Vanuit de lokale tradities en vanuit de overtuiging dat kunst en cultuur een wezenlijk onderdeel van de samenleving vormt, vinden wij het belangrijk om tussen partijen slimme verbindingen te leggen en maatschappelijke vraagstukken aan te pakken. Wij vinden dat culturele organisaties een breder speelveld in Heusden mogen bedienen en meer integrale verbinding moeten zoeken met verschillende doelgroepen, kernen en andere sectoren zoals sport, natuur en het sociaal domein. Bovendien vinden wij de zelfwerkzaamheid van verenigingen en organisaties belangrijk en verwachten daarom dat zij hun eigen verantwoordelijkheid nemen bij het op niveau houden van hun accommodatie, ook in financieel opzicht. Ook

moet de zendmachtiging van de Heusdense Televisie en Radio (HTR) voor de komende jaren voortgezet worden. De HTR vormt namelijk voor velen een informerende schakel tussen het openbare leven en onze inwoners.

Bibliotheken

Meer specifiek zorgen bibliotheken voor leesbevordering, ontwikkeling, educatie, ontmoeting en debat. Wij hechten daarom waarde aan bibliotheekfuncties in Drunen, Vlijmen en Oudheusden, waar al deze rollen samen komen. Dit staat los van de huisvesting waarvoor verbinding gezocht kan worden met andere maatschappelijke functies en bijvoorbeeld scholen.

De Voorste Venne

De Voorste Venne in Drunen wordt momenteel grondig verbouwd tot een multifunctioneel gebouw dat met vier grote multifunctionele zalen en een aantal kleinere ruimten een ontmoetingsplaats vormt voor tal van sociale en culturele activiteiten. Samen met stichting De Voorste Venne en de overige gebruikers is hieraan hard gewerkt, zodat in september van dit jaar het gerenoveerde carré met nieuwe toegang aan het Anton Pieckplein als bruisend cultureel centrum in gebruik kan worden genomen. Daarnaast vragen de gebouwen en gebieden buiten het carré om een helder toekomstbeeld. In de komende periode gaan we de opties samen met omwonenden en inwoners inventariseren. ◀

WAT GAAN WE DOEN?

- Voorlopig de regie blijven pakken bij de verdere uitwerking van 'Cultuur op Koers 2022'.
- We houden de vinger aan de pols bij de exploitatie van De Voorste Venne als bruisend cultureel centrum.

WAT DOEN WE SAMEN?

- Samen met culturele organisaties en vanuit lokale tradities gaan we op zoek naar een meer integrale verbinding van verschillende doelgroepen, kernen en andere sectoren zoals sport, natuur en het sociaal domein.
- We hechten grote waarde aan de zelfwerkzaamheid van verenigingen en organisaties en verwachten daarom dat zij hun eigen verantwoordelijkheid nemen bij het op niveau houden van hun accommodatie, ook in financieel opzicht.
- Samen met de bibliotheken, gaan we de mogelijkheden voor de toekomst verkennen. Hierbij wordt gekeken naar combinatiemogelijkheden met andere maatschappelijke functies. De resultaten worden vastgelegd in prestatieafspraken waaraan de financiële middelen worden gekoppeld.
- Samen met omwonenden en inwoners inventariseren we de opties voor de gebouwen en gebieden buiten het carré van De Voorste Venne. Vanuit deze inventarisatie stellen we gezamenlijk een toekomstbeeld op.

2.3 SOCIAAL DOMEIN

De transitie op het gebied van zorg, jeugd en werk is inmiddels grotendeels afgerond. We richten ons meer op de geleidelijke transformatie van de aloude verzorgingsstaat naar een samenleving, waarin we elkaar helpen en waarbij meedoen naar vermogen het leidend principe is om te komen tot een vitale Heusdense samenleving. Er zijn steeds meer ouderen, chronisch zieken en jeugdzorggebruikers. Daarnaast stellen we hoge eisen aan kwaliteit, betaalbaarheid en toegankelijkheid van zorg en hulpverlening. Om de samenleving veerkrachtig en de kosten beheersbaar te houden, is de noodzaak groot om aan de vraagkant te transformeren en/of te innoveren; van individueel verzorgen naar collectieve preventie. Een behoorlijk opgave waaraan we in de komende jaren samen met inwoners, professionele instellingen, verenigingen, bedrijven, scholen en andere maatschappelijke partners verder bouwen. Samen blijven we zoeken naar mogelijkheden voor verbetering, innovatie en verduurzaming van onze onderlinge solidariteit en het inbedden van ondersteuning en zorgvragen in de Heusdense gemeenschap. We hanteren hierbij drie focusgebieden: Preventie, ruimte bieden aan en waar nodig versterken van Inwonerkracht en Normaliseren (PIN).

Toegang

In de praktijk blijkt dat een hulpvraag op meerdere plaatsen gesteld moet worden om ook werkelijk de benodigde hulp te krijgen. Wij willen af van deze onnodige bureaucratie en vinden dat de dienstverlening in brede zin zo dichtbij mogelijk, laagdrempelig en vindbaar (ook digitaal) voor onze inwoners beschikbaar moet zijn. Daarom blijven wij voorstander van het keukentafelgesprek waarbij nog meer geïnvesteerd moet worden in het kenbaar maken van alle verschillende hulpmogelijkheden, bijvoorbeeld door gebruik te maken van een sociale routekaart. Maar ook aan de voorkant moeten organisaties elkaar nog beter weten te vinden en moet er 'slimmer' gebruik gemaakt worden van de signalerende functie die bijvoorbeeld

hulp in de huishouding, overige vormen van thuiszorg, Stichting De Schroef maar ook scholen, sportclubs of andere verenigingen kunnen hebben. In dit licht willen we daarnaast bewuster gebruik maken van de Vertrouwenspersoon Sociaal Domein (VSD), die een onmisbare brugfunctie vervult tussen bestuur, inwoners en organisatie. Zowel gevraagd als ongevraagd moeten de VSD en de Wmo-adviesraad zich vrij voelen om oplossingen aan te dragen, bijvoorbeeld ter verbetering van de toegang waarbij we uiteraard elkaars rollen en verantwoordelijkheden respecteren.

Jeugd

Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst en natuurlijk wil elke ouder het beste voor zijn of haar kind. Door op te kunnen groeien in een veilige omgeving, met duidelijke normen, waarden en met kansen voor ontwikkeling van talenten worden jongeren verantwoordelijk. Vanzelfsprekend staan ouders zelf primair aan de lat voor de zorg en opvoeding van hun kinderen. Wanneer zij er zelf niet uitkomen, moet de weg naar verschillende hulpverlenende instanties via één vast aanspreekpunt bekend zijn. Bij het zoeken naar een oplossing staat het gezin centraal. Door niet over jongeren te praten maar door juist met hen in gesprek te gaan, willen we de komende periode beter inzicht krijgen in hun belevingswereld. Dit vraagt om een meer menselijke maat: luisterend, vraaggericht en niet te ingewikkeld. Verbindingen met school en sociaal netwerk bevorderen talentontwikkeling en voorkomen onnodige uitgaven. We volgen hierbij de landelijke ontwikkelingen. De realiteit leert dat jongeren steeds vaker te maken krijgen met ongewenst gedrag op sociale media, pesten, alcohol- en drugsmisbruik en obesitas. Samen met scholen, (sport)verenigingen en hulporganisaties gaan we de uitdaging aan om jongeren en ouders meer bewust te maken van de consequenties en om deze bedreigingen ook werkelijk aan te pakken. Sinds 2017 wordt de Jeugdhulp in regionaal verband en deels in de vorm van arrangementen ingekocht. Hiermee wordt de jeugdhulp resultaatgestuurd ingericht waardoor de aanbieder meer vrijheid heeft om de hulp aan te

passen aan de behoeften van de jeugdige en zijn of haar gezin. Vanaf 2019 worden nog meer vormen van jeugdhulp op deze manier ingekocht.

Ouderen

Onze ouderen hebben een actieve rol in de Heusdense samenleving. Als gevolg van de vergrijzing neemt ook in Heusden het aantal ouderen in de komende jaren toe. Kwetsbare en vooral eenzame ouderen zijn onvoldoende in beeld en de benodigde hulp voor deze mensen wordt nog onvoldoende geboden. Deze problematiek vraagt om onorthodoxe initiatieven die wij omarmen en van harte ondersteunen. De trend is dat ouderen langer zelfstandig blijven wonen. Dit vraagt om bereikbare en betrokken ondersteuning via één aanspreekpunt vanuit alle betrokken zorgorganisaties. Zeker voor diegenen die eenzaam zijn en de weg naar zorg minder goed kunnen vinden. Wij willen daarnaast de aandacht vergroten voor 'hulp op afstand' en, uiteraard niet enkel voor ouderen, de rolstoeltoegankelijkheid van zowel de openbare gebouwen als de openbare ruimte verbeteren. Verder treedt een verschuiving op van specialisten in het ziekenhuis (de zogenaamde tweede lijn) naar zorgverleners als huisartsen (eerste lijn) naar het met en voor elkaar zorgen (nulde lijn).

Armoede

We willen blijvende aandacht voor armoede in Heusden en streven naar preventieve maatregelen en vroegtijdige signalering van problemen om te voorkomen dat mensen in de schulden komen. Zeker verborgen armoede vraagt alertheid van ons allemaal om signalen op te pakken. Omdat mensen zich schamen, roepen zij vaak pas hulp in als het eigenlijk te laat is. Dit vraagt om meer bewustwording door voorlichting vooraf. Ook de Vertrouwenspersoon Sociaal Domein kan hierin een rol pakken. Maar als ondersteuning

toch nodig blijkt, kennen we hiervoor verschillende mogelijkheden, zoals de HeusdenPas, waarmee inwoners geld terug kunnen krijgen op diverse abonnementen op het gebied van sport en cultuur. Ook is er het Jeugdsportfonds via Stichting De Schroef, het Jeugdcultuurfonds via Stichting Leergeld Heusden en natuurlijk de voedselbank. Door onder meer de samenwerking met Woonveste, Baanbrekers, zorgaanbieders, scholen, (sport)verenigingen en wijkagenten op te zoeken, willen we met preventief beleid voorkomen dat mensen te veel schulden maken en de aandacht voor verborgen armoede vergroten.

Dementie

Dementie vraagt om gespecialiseerde en hoogwaardige zorg. Als dementievriendelijke gemeente pleiten wij voor kleinschalige voorzieningen waar mensen worden opgevangen en verzorgd. Deze voorzieningen moeten beschikbaar zijn voor iedereen en niet alleen voor kapitaalkrachtige ouderen. Het realiseren van kleinschalige voorzieningen draagt bij aan de sociale cohesie en maakt het voor dementerenden mogelijk om in hun eigen vertrouwde omgeving te blijven wonen. Verder pakken we de notitie 'Ketenzorg Dementie Midden-Brabant' als leidraad om verder mee aan de slag te gaan.

Personen met verward gedrag

In toenemende mate zorgen personen met verward gedrag op straat voor ongewenst gedrag. Wij vinden dit een zorgelijke ontwikkeling die voortkomt uit nieuwe landelijke criteria voor de opname van deze mensen. Het gevolg is dat het gevoel van onveiligheid wordt vergroot. Vroegtijdige signalering van ongewenste situaties en de juiste verwijzing van personen met verward gedrag is daarom noodzakelijk. Zeker bij complexe casussen vinden wij het belangrijk dat de ondersteuning goed wordt georganiseerd en dat er wordt doorgepakt. >

WATERRIJK VLIJMEN NOORD

Hierbij zijn veel partners actief, ieder vanuit een eigen rol. Toch is samenwerking nog niet altijd vanzelfsprekend. Procesregie, die gericht is op het ondersteunen van de samenwerking tussen zorg- en veiligheidspartijen, helpt bij het bewaken van gemaakte afspraken en kan actie forceren als dat nodig is. Wij willen hiervoor voldoende capaciteit vrijmaken.

Participatie

Het doel van de Participatiewet is dat zoveel mogelijk mensen meedoen (participeren) in de samenleving. Baanbrekers is de uitvoeringsorganisatie in De Langstraat die voor Heusden, Loon op Zand en Waalwijk de sociale werkvoorziening en de inkomensondersteunende uitkeringen verzorgt. Afschaffing van de WSW (Wet Sociale Werkvoorziening) en een groot deel van de WAJONG heeft geleid tot een verschuiving van mensen naar een bijstandsuitkering. Hoewel Heusden nog steeds streeft naar een bijstandsvrije gemeente, blijft Baanbrekers aanspraak maken op een substantiële hoeveelheid gemeentelijke middelen om haar taken te kunnen uitvoeren. Enerzijds om de dienstverlening betaalbaar te houden, maar zeer zeker ook om deze verder te verbeteren, is een heroverweging van taken nodig. Voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt blijft Baanbrekers 2.0 zich vooral richten op het begeleiden van werkzoekenden naar een baan. Om de participatie van mensen te bevorderen worden zoveel mogelijk werkzoekenden en ondernemers direct met elkaar in contact gebracht via trajecten als Talent2Work en het maatjesproject. Ook als gemeente willen en kunnen wij hierin via 'social return' wat betekenen. In dit kader stimuleren wij ondernemers bij het verstrekken van opdrachten om kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt nadrukkelijk bij de uitvoering te betrekken.

Maatschappelijke tegenprestatie

De samenleving maken we samen. Het hebben van een passende baan is voor de meeste mensen essentieel

en in financieel opzicht noodzakelijk. Gelukkig zijn de meeste mensen heel goed in staat om zelf de verantwoordelijkheid te nemen voor het vinden van een geschikte baan. Maar er zijn mensen die hierbij, om wat voor reden dan ook, hulp nodig hebben. Bijvoorbeeld via Baanbrekers die bekijkt of opleidingsniveau en vaardigheden voldoende zijn en of deze nog aanvulling verdienen. Wij vinden het overigens belangrijk dat iemand die van een uitkering naar een baan gaat, er financieel merkbaar op vooruit gaat. Wij willen daarom situaties voorkomen waarbij er netto onder de streep minder geld overblijft terwijl het inkomen feitelijk stijgt maar bepaalde voorzieningen wegvallen. In dit opzicht volgen wij de lopende experimenten met grote belangstelling. Voor mensen die onmogelijk kunnen werken, is er langdurige ondersteuning. Wanneer iemand door omstandigheden gedwongen wordt om een beroep te doen op een uitkering, dan verwachten wij dat deze persoon naar vermogen iets terugdoet voor de samenleving. Hierbij is het belangrijk dat rekening gehouden wordt met persoonlijke omstandigheden. We noemen dit een maatschappelijke tegenprestatie.

Wet maatschappelijke ondersteuning

In een ideale situatie zijn alle inwoners zelfredzaam en kan men zich vrij ontplooien. Maar de realiteit is anders. Er zijn ook inwoners die (tijdelijk of permanent) niet volledig zelfstandig kunnen functioneren en daarom ondersteuning nodig hebben. Hiervoor is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) bedoeld. Bijeen Heusden vormt het netwerk van partijen dat in Heusden de uitvoering van alle taken op het gebied van zorg, jeugd en werk verzorgt. De (wettelijke) keuzevrijheid tussen PersoonsGebonden Budget (PGB) en zorg in natura brengen we nadrukkelijker onder de aandacht bij de zorgvrager. Het is logisch dat we hierbij toezien op het voorkomen van misbruik maar ook dat we het aanvragen en verantwoorden niet

nodeloos ingewikkeld maken. Het streven is om, naast jeugdhulp, ook voor de Wmo (begeleiding en dagbesteding) per 2019 een regionale resultaatgerichte inkoop te hebben. Voor hulp bij het huishouden is de laatste twee jaar lokaal veel geïnvesteerd in de samenwerking met de zorgaanbieders en het nieuwe product 'Schoon en leefbaar huis'. Laagdrempelige voorzieningen en ondersteuning door en voor inwoners moeten ertoe bijdragen dat men zo lang mogelijk in de eigen omgeving kan blijven wonen. De inzet van relatief dure maatwerkvoorzieningen vormt in voorkomende gevallen het sluitstuk van een integraal plan van aanpak.

Arbeidsmigranten

In Langstraatverband werken we aan een multidisciplinair plan van aanpak voor arbeidsmigranten. Een belangrijk onderdeel hiervan is de huisvesting, maar ook integratie en participatie maken onderdeel uit van het plan. Dit betekent een gezamenlijke aanpak van ondernemers, uitzendbureaus, woningcoöperaties, onderwijsinstellingen en experts. Voor een verantwoorde huisvesting van arbeidsmigranten geldt een eerlijke

verdeling over de regio, rekening houdend met de verblijfsduur. Hierbij moet ook met de leefbaarheid van de omgeving rekening worden gehouden.

Vluchtelingen en statushouders

In 2017 en 2018 is de gemeentelijke huisvestingstaakstelling afgenomen ten opzichte van de voorgaande jaren en bedraagt deze circa 60 statushouders per jaar. In 2017 waren dit voornamelijk nareizigers. Dit zijn familieleden met een positieve beschikking op de aanvraag gezinshereniging. Onze inzet richt zich voornamelijk op (economische) participatie. Baanbrekers verzorgt hiervoor de uitvoering. Een groot deel van de statushouders met een uitkering krijgt het zogenaamde HOB-traject (Huis-Opleiding-Baan) aangeboden en de resultaten hiervan zijn positief. Circa 10-15% is hierdoor volledig uitkeringsonafhankelijk geworden. Van een duaal traject waarin de taal leren en het zoeken naar werk gecombineerd worden maakt circa 20-25% gebruik. Vanuit het regeerakkoord wordt in de komende periode de regio op de inburgering (weer) meer beled bij de gemeente. <

WAT GAAN WE DOEN?

- Er komt een sociale routekaart om de toegankelijkheid van ondersteuning voor onze inwoners te verbeteren met een prominente rol voor het keukentafelgesprek.
- We gaan het project 'Ouderenproof' evalueren en actualiseren.
- We ondersteunen de voorgestelde lijn van Baanbrekers 2.0 om mensen zo snel mogelijk aan een passende baan te helpen.
- We verkleinen de armoedeval door werken meer lonend te maken ten opzichte van een uitkering.
- We blijven streven naar een bijstandsvrije gemeente en volgen de landelijke ontwikkelingen met betrekking tot mogelijkheden voor combinaties van uitkering-werk.
- De (wettelijke) keuzevrijheid tussen PersoonsGebonden Budget (PGB) en zorg in natura brengen we nadrukkelijker onder de aandacht bij de zorgvrager.

WAT DOEN WE SAMEN?

- Samen met inwoners, professionals, verenigingen, bedrijven en scholen gaan we de verdere omslag maken van individueel curatief naar collectief preventief.
- We stimuleren en faciliteren innovatieve oplossingen voor problemen op het gebied van zorg en ondersteuning.
- We gaan actief met jongeren in gesprek om meer inzicht te krijgen in hun belevingswereld.
- Samen met ouders pakken we de uitdaging op om jongeren meer bewust te maken van de gevaren van sociale media en de consequenties van alcohol- en drugsgebruik en obesitas.
- We overleggen structureel met vertegenwoordigers vanuit de ouderen.
- Samen met Woonveste, Baanbrekers, zorgaanbieders, scholen, (sport)verenigingen en wijkagenten zetten we door vroegsignalering en laagdrempelige ondersteuning in op het voorkomen van armoede en eenzaamheid.
- Wanneer iemand door omstandigheden gedwongen wordt om een beroep te doen op een uitkering, dan verwachten wij dat deze persoon naar vermogen iets terugdoet voor de samenleving (maatschappelijke tegenprestatie).
- Samen met ondernemers, uitzendbureaus, woningcoöperaties, onderwijsinstellingen en experts stellen we in Langstraatverband een multidisciplinair (huisvesting, participatie en integratie) plan van aanpak op voor arbeidsmigranten.

3. Samen doen

3.1 ROL OVERHEID

Inwonersparticipatie

Wij zijn er voor onze inwoners en niet andersom. Juist hun kennis en deskundigheid leveren een onmisbare bijdrage aan zowel de leefbaarheid als het functioneren van de gemeente. Dit betekent voor zowel bestuurders als medewerkers dat we betrokken en zichtbaar moeten zijn. Maar dit betekent ook dat we open staan voor kritiek en als dat nodig is lijnen uitzetten en knopen doorhakken. Natuurlijk vraagt dit om goede communicatie. We willen nog meer inspelen op de behoeften van onze inwoners en ondernemers en waar mogelijk initiatieven ondersteunen. We noemen dit inwonersparticipatie of op zijn Heusdens: schaalverdieping. Hoewel we het belangrijk vinden om inwoners, ondernemers en organisaties, zeker in de aanloop naar besluitvorming, van meet af aan te betrekken, snappen we ook dat mensen niet altijd willen meepraten of vragenlijsten willen invullen. Daarom gaan wij in de komende periode verder ervaren wat de inwoners, ondernemers en organisaties vinden van inwonersparticipatie en hoe we hieraan naar behoefte beter invulling kunnen geven. Dat we in Heusden niet alles in regels vangen, creëert ruimte voor initiatief. Wij vinden dan ook dat enkel voorgeschreven moet worden wat noodzakelijk is. Ons motto is 'minder regels, meer service'. Maar de regels die er zijn, moeten nageleefd worden. Hoewel we ruimte voor initiatief vanuit de samenleving koesteren, nemen we in een aantal

situaties het heft zelf in handen, zeker waar het gaat om openbare orde en veiligheid.

Wijk- en buurtgericht werken

Door het dagelijkse leven in een wijk of buurt ontstaat het beste beeld van wat er gebeurt en wat er nodig is. Daarom zijn betrokken inwoners die meepraten en initiatieven nemen cruciaal voor de samenleving. Een verandering in gang zetten kan klein beginnen door bijvoorbeeld samen een plantsoen op te knappen, het aanleggen van een moestuin, huiswerkbegeleiding bieden of een plan maken om de verkeersveiligheid rond de school te vergroten. Deze betrokkenheid draagt ook bij aan een breder gedragen beleid. In de afgelopen periode hebben inwoners van diverse wijken en kleine kernen met succes een 'Buurt Bestuurt' opgericht. Voor veel inwoners is dit een goede manier om meer zeggenschap over hun directe leefomgeving te krijgen. Wij ondersteunen deze positieve ontwikkeling, die wat ons betreft kan worden uitgerold over de hele gemeente. Gegeven het vele verbindende werk dat zij doen voor hun omgeving en de samenleving, is ook meer aandacht voor- en ondersteuning van vrijwilligers op zijn plaats, bijvoorbeeld door promotie van het Vrijwilligershuis. In het verlengde hiervan willen wij extra geld voor (wijk) budgetten vrij maken om de verschillende buurtbesturen, maar ook vrijwilligers meer mogelijkheden te bieden om zowel fysieke als sociale projecten op te starten. Om de ontmoeting tussen mensen te faciliteren en activiteiten in de buurt te stimuleren, hebben ook buurthuizen hierin een onmisbare functie.

Omgevingsvisie

Onderdeel van de nieuwe Omgevingswet is het opstellen van een omgevingsvisie. Hoe moet Heusden er in de toekomst uitzien? En welke stappen moeten we zetten om dat toekomstperspectief te verwezenlijken? In de komende periode worden deze vragen samen met inwoners, ondernemers, organisaties en professionals in de omgevingsvisie beantwoord. Een integrale visie op de toekomst van Heusden met aandacht voor de toekomstige energievoorziening, groen- en waterstructuur, gezondheid, welzijn en de zorg- en voorzieningstructuur. In de toekomstvisie 'Samen thuis in Heusden' hebben inwoners al duidelijk verwoord wat zij belangrijk vinden. We betrekken deze input natuurlijk bij het opstellen van de omgevingsvisie en volgen hiervoor een vergelijkbaar proces als bij de totstandkoming van de duurzaamheidsagenda.

Wijkwethouder buitengebied

Naast de verschillende wijken en buurten, vormt het buitengebied een substantieel onderdeel van onze gemeente. Als gevolg van de transitie in de landbouw, de toenemende aandacht voor gezondheid en leefomgeving maar ook vanwege de vrijkomende agrarische bebouwing, vraagt het buitengebied meer aandacht dan ooit. De agrarische sector heeft het de laatste jaren niet gemakkelijk. Prijzen staan onder druk en de regelgeving neemt steeds verder toe. We willen daarom voorkomen dat hieraan vanuit de gemeente nog eens extra regels worden toegevoegd. De impact van alle ontwikkelingen en opgaven voor het buitengebied vraagt zeker in deze tijd om extra coördinatie. Hiervoor hebben wij de portefeuille 'wijkwethouder buitengebied' expliciet gemaakt.

Dienstverlening

Als gemeente gaan we natuurlijk met de tijd mee door

meer diensten digitaal aan te bieden. In alle opzichten verloopt het contact met onze klanten steeds vaker via de digitale snelweg (bij voorkeur van glasvezel over de hele gemeente). In de komende periode zetten we verder in op digitale bereikbaarheid en digitale dienstverlening, onder meer via een gebruiksvriendelijkere website, E-overheid, het gebruik van apps en Mijnoverheid.nl. Maar we hechten er ook waarde aan onze diensten op een meer traditionele wijze aan te bieden voor inwoners die hieraan de voorkeur geven. Voor ons staat voorop dat onze dienstverlening zoveel mogelijk op maat wordt aangeboden, ook thuis aan de keukentafel of in het verzorgingshuis. Natuurlijk houden we daarnaast aandacht voor een goede dienstverlening in het gemeentehuis. Dit vraagt om klantgerichte medewerkers (onze MogelijkMakers) en ruime openingstijden.

Organisatie

Vanuit onze merkbelofte 'Dromen. Doen. Heusden' is een klantgerichte dienstverlening richting onze inwoners, ondernemers en organisaties niet meer dan logisch. Zeker nu de economie weer opleeft en de werkvoorraad toeneemt, moeten we in capaciteit bijschakelen. Ook om nieuwe taken kwalitatief verantwoord op te kunnen pakken. Denk hierbij aan de transformatie in het sociaal domein en taken op gebied van informatiebeveiliging en ondermijning. Daarnaast willen we als Heusden voorop blijven lopen door innovatief te zijn op het gebied van duurzaamheid, datagedreven werken (Big Data) en digitale toepassingen. Wat dit precies betekent, zowel structureel als voor inhuur van personeel, gaan we onderzoeken. Uiteraard wordt hierbij gekeken naar het leggen van slimme verbindingen, bijvoorbeeld door samenwerking met andere overheidsorganisaties in de verschillende (sub)regio's. <

WAT GAAN WE DOEN?

- We verdubbelen de kleinschalige reguliere wijkbudgetten.
- Er komt een 'wijkwethouder buitengebied' voor de coördinatie van alle ontwikkelingen en opgaven in het buitengebied.
- Heel Heusden digitaal door verbetering van de website, digitale dienstverlening en digitale toepassingen.

WAT DOEN WE SAMEN?

- We streven voor alle wijken naar een vorm van 'Buurt bestuurt' en stimuleren dit.
- De nieuwe omgevingsvisie vormen we samen met onze inwoners, ondernemers en organisaties. De toekomstvisie 'Samen thuis in Heusden' gebruiken we hiervoor als input en volgen een proces dat vergelijkbaar is met dat van de duurzaamheidsagenda.
- We geven ruimte aan initiatieven voor de aanleg van glasvezel.

3.2 OMGEVING

Economie

De economie zit weer in de lift en de werkgelegenheid groeit. Vanuit deze kansrijke omstandigheden zien wij het als onze plicht ervoor te zorgen dat onze ondernemers kunnen doen waar ze goed in zijn. Dit betekent zowel letterlijk als figuurlijk ruimte bieden aan de innovatieve kracht van onze ondernemers en bedrijven gericht faciliteren zonder ze te belasten met onnodige regels en belemmeringen. Door de aantrekkelijke economie zijn ook de kansen voor de metaal- en maakindustrie toegenomen. Met name in deze sector hebben internationale ontwikkelingen grote impact. Andere belangrijke pijlers binnen onze lokale economie zijn de agrarische sector, het midden- en kleinbedrijf en de toeristische sector. Dit betekent dat wij als gemeente de juiste voorwaarden moeten scheppen. Zo willen we agrariërs bijvoorbeeld ondersteunen om, naast hun hoofdactiviteit, nevenactiviteiten te ontplooiën in de vorm van natuur- en landschapsbeheer, energieopwekking, recreatie, zorg en kinderopvang. Maar de juiste voorwaarden scheppen betekent eveneens actief verbindingen leggen en

HET HOOG

onderhouden met relevante partijen in de regio en daarbuiten. Met enkel lid zijn, worden de vruchten niet geplukt. Dit neemt niet weg dat we ook van elkaar afscheid moeten durven nemen als actieve inzet onvoldoende concreet resultaat oplevert.

Platform Techniek

Een aantrekkelijke economie betekent uiteraard een grotere vraag naar producten en diensten. De productiecapaciteit wordt opgeschroefd waarvoor voldoende en passend opgeleid personeel nodig is. Momenteel overtreft de vraag het aanbod, zeker ten aanzien van vakmensen. Landelijk is de verwachting dat deze

mismatch in de toekomst alleen maar groter wordt. Samen met ondernemers, onderwijs en overheidsorganisaties gaan we ook op lokaal niveau aan de slag met deze uitdaging door het Platform Techniek verder uit te bouwen. Dit vraagt om een actieve rol van ondernemend Heusden en groeiende aandacht voor 'het kapitaal' van de economie: personeel.

Inkoop en aanbesteden

Heusdense ondernemers moeten een nadrukkelijke kans krijgen om in te schrijven bij de aanbesteding van werkzaamheden. Hiervoor willen we bij de voorbereiding en in de voorwaarden (nog) beter inspelen op de kansen en mogelijkheden voor lokale ondernemers. Wij staan verder op het standpunt dat bij aanbesteden niet enkel gekeken moet worden naar kosten en laagste prijs maar veel meer naar economisch toegevoegde waarde, innovatief vermogen en duurzaamheid. In het kader van 'social return' heeft Baanbrekers (waaronder WML Facilitair) een nadrukkelijke positie bij de aanbesteding van werkzaamheden.

Recreatie en toerisme

De gemeente Heusden kenmerkt zich het beste als een divers geheel. Naast de combinatie van vesting, weilanden, woonkernen, wegen, water, bedrijvigheid, natuur, cultuur en ondernemerschap bijeengehouden door één ringdijk, maken ook de duinen Heusden uniek. Veel inwoners en toeristen maken hiervan graag gebruik. Met name Heusden vesting en de Loonse en Drunense Duinen, inclusief de schil erom heen, zijn twee grote publiekstrekkingen. Binnen deze schil vragen sommige gebieden als de afgraving en de roeivijver in Drunen in de komende periode om extra aandacht. Wij gaan ons sterk maken om de overlast hier te verminderen. De Loonse en Drunense Duinen gaan overigens, samen met het Groene Woud en de Oostelijke Langstraat, binnenkort op in het Van Gogh Nationaal Park. In dit gebied vloeien natuur, landschap, cultuur, erfgoed, technologie en economie moeiteloos in elkaar over. Het actief promoten van al het moois en goeds dat Heusden biedt, stimuleert de lokale economie. Naast aandacht voor meerdaags verblijf is extra aandacht voor onze minder bekende parels een mooie uitdaging voor het nieuwe Regionaal Bureau voor Toerisme De Langstraat.

Werk aan de winkel(s)

Het winkellandschap is de laatste jaren flink veranderd. Het consumentenpatroon verandert door de toename van internetshoppen. Grote ketens en lokale zelfstandige winkeliers hebben het zwaar. Om onze winkelgebieden nu, maar zeker ook in de toekomst vitaal te houden is er werk aan de winkel. Daarom

METAL VALLEY

Doen!

gaan we in de verschillende winkelgebieden samen met alle relevante stakeholders aan de slag. Om te beginnen willen we duidelijk krijgen waar de kansen en bedreigingen liggen om per kern te komen tot versterkingen en verlevendiging van het winkelgebied. Wij vinden het hierbij belangrijk om ruimte te bieden aan vernieuwende concepten. Ook voor aanloopstraten gaan we op zoek naar passende, alternatieve invullingen als daartoe aanleiding bestaat.

Landgoed Steenenburg

In 2008 heeft de gemeente het eigendom verworven van het voormalige Land van Ooit. Deze aankoop heeft de doortrekking van de Spoorlaan en de aansluiting van

het 'Ei van Drunen' mogelijk gemaakt. Vanaf 2016 wordt gewerkt aan een plan om het gebied, inmiddels Landgoed Steenenburg genaamd, te ontwikkelen en de bijzondere cultuurhistorische en ecologische waarden in het gebied te verbeteren. Natuurlijk maakt het gesprek met omwonenden hiervan integraal onderdeel uit. Het concept van de gebiedsontwikkeling bestaat uit een innovatieve zorgcampus met een onderzoeks- en researchcentrum, restauratie van het rijksmonument kasteel Steenenburg (het 'roze kasteel'), aangevuld met verantwoord ingepaste woningbouw binnen de open groene structuur. Wij maken ons in de komende periode sterk voor de ontwikkeling van Landgoed Steenenburg. ◀

WAT GAAN WE DOEN?

- Heusdense ondernemers moeten een nadrukkelijke kans krijgen om in te schrijven bij de aanbesteding van werkzaamheden door bij de voorbereiding en in de voorwaarden (nog) beter in te spelen op de kansen en mogelijkheden voor lokale ondernemers. Verder wordt bij aanbesteden niet enkel gekeken naar kosten en laagste prijs maar veel meer naar economisch toegevoegde waarde, innovatief vermogen en duurzaamheid.
- We zetten ons actief in voor de totstandkoming van het Van Gogh Nationaal Park.

WAT DOEN WE SAMEN?

- Samen met relevante partijen zoeken we de verbinding van arbeidsmarkt, onderwijs en maakindustrie. Door het Platform Techniek verder uit te bouwen gaan we ook op lokaal niveau aan de slag met deze uitdaging.
- Via ervaringsuitwisseling met andere regio's gaan we actief bekijken wat we van elkaar kunnen leren.
- We pakken de regio en brengen samen met relevante stakeholders de kansen en bedreigingen per winkelgebied in beeld. Vanuit dit netwerk en de gezamenlijke verantwoordelijkheid zetten we kansen en bedreigingen om in concrete acties.
- We gaan de ontwikkeling van Landgoed Steenenburg mogelijk maken. De inzet hierbij is versterking van natuur en cultuurhistorische waarden en het creëren van een prachtige woon(zorg)omgeving die ook voor extra werkgelegenheid zorgt. Uiteraard verantwoord ingepast binnen de open groene structuur.

4. Blick vooruit

4.1 DUURZAAMHEID

Duurzaamheidsagenda

De huidige duurzaamheidsagenda is een mooi resultaat van inwonersparticipatie en samenwerking. Ook de vele jeugdige deelnemers aan het duurzaamheidscongres hebben ons duidelijk gemaakt dat ze méér willen en hogere ambities hebben. Gezamenlijk hebben we inmiddels ambities, focusgebieden en de eerste initiatieven uitgesproken en vastgelegd in de duurzaamheidsagenda. Deze agenda biedt onze inwoners, innovatieve ondernemers en instellingen duurzame kansen om samen met ons te blijven werken aan een Duurzaam Heusden. Er gebeurt overigens al veel. Denk aan Geerpark, projecten van Energiek Heusden en de verduurzaming van gemeentelijke gebouwen. Maar we zijn er nog lang niet. Op het gebied van energie, biodiversiteit, circulaire economie, klimaatadaptatie en leefbaarheid kunnen, willen en moeten we meer. Als gemeente nemen we hierbij het voortouw.

Energie

De belangrijkste uitdaging waarvoor we in de komende periode staan is de energietransitie. Om in 2050 de uitstoot van CO₂ naar nul te krijgen, moeten er nu

grote stappen gezet worden. De komende periode zetten wij daarom in op meer energiebesparing in de gebouwde omgeving en het opwekken van duurzame energie binnen onze gemeentegrenzen. Plaatsing van windmolens en zonnepanelen worden in coöperatief verband mogelijk gemaakt, zodat een aanzienlijk deel van de revenuen terugvloeit naar de lokale samenleving. We zien het als onze gezamenlijke verantwoordelijkheid een essentiële bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van een nieuwe energie-infrastructuur om de oude infrastructuur gecontroleerd los te kunnen laten. Hierbij richten we ons op de pijlers wonen, ondernemen, mobiliteit en gemeente.

Biodiversiteit

Ons doel is verdere achteruitgang van biodiversiteit te voorkomen en, waar mogelijk, deze weer te laten toenemen. Dit willen we bereiken door ontsnippering. Concreet gaat het om vergroten en verbinden van natuurgebieden zoals het Natuur Netwerk Heusden, vergroten en meer divers maken van groenstructuren, vergroten van bewustwording en het meer betrekken

van belanghebbenden. Het Groenstructuurplan 2018-2022 vormt de basis hiervoor.

Circulaire economie

Vanuit de innovatiekracht van onze ondernemers willen wij materiaalhergebruik verder stimuleren en belonen. Vanuit onze contacten met partners en ondernemers kunnen we het nodige voor elkaar betekenen. We willen immers samen voorkomen dat grondstofvoorraden verder worden uitgeput door reststoffen volledig opnieuw in te zetten. Hier draait het om in een kringlooeconomie (meestal aangeduid als circulaire economie). Dit geldt niet alleen naar buiten toe: we leggen het ons zelf ook als taakstelling op. Om bij te dragen aan een circulaire economie zetten we in op circulair inkopen en aanbesteden door de gemeente. Verder blijven we focus houden op verlenging van de levensduur van producten, minder afval en afval via recycling inzetten als grondstof.

Klimaatadaptatie

Iedereen merkt dat het klimaat aan verandering onderhevig is. Ondanks dat dit tij gekeerd moet worden, blijven we realistisch en moeten we ons aanpassen aan deze klimaatverandering.

Om wateroverlast in de toekomst te voorkomen gaan we daarom door met het van de riolering afkoppelen van verhard oppervlak en het oplossen van de knelpunten die voortkomen uit de Klimaatstresstest. Het Waterplan is hiervoor de leidraad.

DRUNENSE DUINEN

Sociaal en gezonde leefomgeving

Heusden is een gemeente waar mensen graag wonen, werken en verblijven. Daarom blijven we continue werken aan verbetering van de leefomgeving door onder meer aandacht voor luchtkwaliteit en geluidshinder. Een goede sociale en gezonde leefomgeving draagt bij aan een gunstig vestigingsklimaat voor bedrijven en hun werknemers. <

WAT GAAN WE DOEN?

- De duurzaamheidsagenda is de komende periode de leidraad.
- Alle gemeentelijke voorzieningen zijn in 2030 energieneutraal.
- Het zogenaamde scenario 'Groenstructuurplan 2018-2022' wordt in deze periode integraal uitgevoerd.
- We gaan in deze periode meer circulair inkopen en aanbesteden. Ons streven is om dit in 2022 voor de volle 100% te doen.
- Het Waterplan wordt integraal uitgevoerd. Onze ambitie hierbij is '60% van het totale verharde oppervlak afkoppelen in 60 jaar'.

WAT DOEN WE SAMEN?

- Heusden is in 2050 energieneutraal.
- In deze periode zetten we in op energiebesparing maar ook op het lokaal opwekken van energie.
- Plaatsing van windmolens en zonnenvelden wordt in coöperatief verband mogelijk gemaakt zodat een aanzienlijk deel van de revenuen terugvloeit naar de lokale samenleving.
- We gaan in deze periode het Natuur Netwerk Heusden voltooien, samen met Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Waterschap Aa en Maas, de Provincie (Groen Ontwikkefonds Brabant) en particuliere grondeigenaren.
- Samen met partners en ondernemers richten we ons op het voorkomen dat grondstofvoorraden verder worden uitgeput door reststoffen volledig opnieuw in te zetten.
- De hoeveelheid restafval per inwoner daalt verder naar 30 kilogram in 2022.

4.2 FINANCIËEL

Verantwoord beheer

Ondanks de slechte economische condities van de afgelopen jaren, is de meerjarenbegroting van Heusden altijd sluitend geweest. Met uitzondering van de inflatiecorrectie, zijn de lasten voor onze inwoners en ondernemers door verantwoord beheer slechts in beperkte mate gestegen. In deze periode brachten hoge ambities aanzienlijke risico's met zich mee en voor

HET HOOG

de grote grondpositie die in het verleden is opgebouwd, zijn tot een paar jaar geleden verliesvoorzieningen gevormd. Vanzelfsprekend heeft dit de reservepositie van de gemeente beïnvloed. Gelukkig zit de economie weer in de lift, is de woningmarkt aangetrokken en neemt de investeringsbehoefte van ondernemers verder toe. De tijd van bezuinigingen is voorbij en ook bij de gemeente ontstaat er ruimte om weer voorzichtig te investeren in de toekomst. Dit betekent niet dat de gemeentelijke uitgaven mogen uitdijen. Heusden moet immers ook in de toekomst financieel gezond blijven door simpelweg niet meer uit te geven dan dat er binnenkomt. Verdere afbouw van onze grondpositie (verkoop bouwgrond aflossing van schulden) en de verkoop van gemeentelijke eigendommen (die niet nodig zijn voor uitvoering van beleid) dragen bij aan een gezonde financiële positie. Met de verkoop van cultuurgronden die niet voor uitvoering van beleid zijn gaan wij overigens gereserveerd om. Deze gronden worden bij gelegenheid, gefaseerd en vrij van pacht verkocht. Op een verantwoorde manier zien we ruimte om nieuwe keuzes te maken en ambities bij te stellen waarbij wij het belangrijk vinden dat de investeringen en gemeentelijke uitgaven direct of indirect ten goede komen aan onze inwoners, ondernemers en organisaties.

Lokale lastendruk

Heusden is nog steeds een gemeente met lage lokale belastingen en dat houden we graag zo. Net als onze inwoners willen wij ook goede gemeentelijke voorzieningen op het gebied van bijvoorbeeld sport, cultuur, verkeersveiligheid en openbaar groen. Kortom, een aangename leefomgeving staat voorop. Maar alle voorzieningen kosten wel geld. Dit vraagt om een juiste balans tussen enerzijds goede voorzieningen en anderzijds een acceptabele lokale lastendruk. De OZB houden we de komende vier jaar, op de inflatiecorrectie na, gelijk. Verder houden we de rioolheffing en de afvalstoffenheffing kostendekkend. Door extra inzet van BOA's op de overlast van hondenpoep, proberen we deze grote ergernis te reduceren. Wanneer deze aanpak tot concreet resultaat leidt, vinden wij het niet meer dan logisch om de hiermee samenhangende kostenbesparing, op het tarief van de hondenbelasting in mindering te brengen.

Reserves

We bouwen reserves op om tegenslagen te kunnen opvangen. De algemene reservepositie mag daarom op voorhand niet onder het vastgestelde minimum raken. Aan de hand van een risicoanalyse en bijbehorend weerstandvermogen gaan we dit vastgestelde minimum in de komende periode tegen het licht houden. Verder houden we vast aan de opgebouwde reserve binnen het sociaal domein. We willen voorkomen dat er te snel een beroep wordt gedaan op deze reserve om niet gerelateerde investeringen te financieren.

Subsidies

Vorig jaar is het algemene subsidiebeleid geëvalueerd en besloten om dit ongewijzigd te laten. In aanvulling hierop is het subsidiebeleid voor sociaal-culturele voorzieningen wel aangepast. Met name voor de middelgrote en kleine kernen is de subsidie voor buurthuizen verhoogd en de huurtarieven voor gemeentelijke buurthuizen zijn geharmoniseerd zodat deze beter zijn afgestemd op de grootte en de gebruiksmogelijkheden van de verschillende accommodaties. Dit alles met het oog op een eerlijkere verdeling van de geldstromen. In de komende periode gaan we samen met gebruikers van gemeentelijke accommodaties maatregelen treffen om het energieverbruik fors te reduceren. Verder gaan we nieuwe prestatieafspraken maken met onze budgetgesubsidieerde instellingen, waarbij we de beoogde maatschappelijke effecten specifiek gaan formuleren. <

2018-2022

HEUSDEN VESTING

WAT GAAN WE DOEN?

- We geven niet meer uit dan dat er in komt.
- Gemeentelijk eigendommen die niet nodig zijn voor de uitvoering van beleid, worden afgestoten.
- Cultuurgronden die niet nodig zijn voor uitvoering van beleid, worden bij gelegenheid, gefaseerd en vrij van pacht verkocht.
- De OZB houden we de komende vier jaar gelijk, behoudens de inflatiecorrectie.
- We houden de rioolheffing en de afvalstoffenheffing kostendekkend.
- Wanneer de overlast van hondenpoep concreet afneemt, brengen wij de hiermee samenhangende kostenbesparing, op het tarief van de hondenbelasting in mindering.
- De reserve sociaal domein wordt alleen ingezet voor beleidsdoelen binnen het sociaal domein waaronder collectief preventieve doelen.

WAT DOEN WE SAMEN?

- Met organisaties die aanzienlijke gemeentelijke subsidies ontvangen maken we duidelijke prestatieafspraken over te behalen maatschappelijke effecten.

Financiële impact

De financiële impact van ons coalitieprogramma **Heusden. Samen. Doen!** is op hoofdlijnen bekeken. Hierbij is geconcludeerd dat de richting die we in de komende jaren samen met u op willen gaan, past binnen de beschikbare financiële ruimte. Een meer concrete vertaling van dit coalitieprogramma, zowel inhoudelijk als financieel, krijgt dit jaar, samen met de informatie uit de voorjaarsnota, een plaats in de gemeentebegroting voor 2019.

PORTEFEUILLEVERDELING

Kees van Bokhoven
Openbare ruimte en verkeer

Peter van Steen
Zorg en jeugd

Thom Blankers
Werk en economie

Mart van der Poel
Wonen en duurzaamheid

Heusden. Samen. Doen!
2018-2022